

Özet: Belediye sınırları dışındaki köylerde meydana gelen yangınlara müdahalede bulunulması ile itfaiye teşkilatı ve personelinin denetlenmesi hakkında.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı :16500952-900-E.84273
Konu : İtfaiye Hizmetleri ve Denetim

09/04/2020

..... VALİLİĞİNE
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

İlgi : ..... tarihli ve ..... sayılı yazınız.

..... Belediyesi tarafından belediye sınırları dışındaki köylerde meydana gelen yangınlara müdahalede bulunulması ile Belediye İtfaiye Yönetmeliğinin 32 nci maddesine göre itfaiye teşkilatı ve personelinin denetlenmesine ilişkin ilgi yazınız incelenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun *Belediyenin görev ve sorumlulukları* başlıklı 14 üncü maddesinde; “ Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar...

...Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.

Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir...” hükmü,

İtfaiye başlıklı 52 nci maddesinde; “İtfaiye teşkilâtının çalışma usûl ve esasları, çalışanların görev ve yetkileri, memurluğa alınması için taşınmaları gereken nitelikler, alacakları meslek içi eğitim, görevde yükselme, meslekten çıkarılma, giyecekleri kıyafet ve savunma amaçlı olarak kullanacakları aletler ile itfaiye teşkilâtında hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimler, İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Belediye bu yönetmeliğe aykırı olmamak üzere ek düzenlemeler yapabilir...” hükmü,

Aynı Kanunun *Acil durum plânlaması* başlıklı 53 üncü maddesinde; “Belediye; yangın, sanayi kazaları, deprem ve diğer doğal afetlerden korunmak veya bunların zararlarını azaltmak amacıyla beldenin özelliklerini de dikkate alarak gerekli afet ve acil durum plânlarını yapar, ekip ve donanımı hazırlar.

Acil durum plânlarının hazırlanmasında varsa il ölçeğindeki diğer acil durum plânlarıyla da koordinasyon sağlanır ve ilgili bakanlık, kamu kuruluşları, meslek teşekkülleriyle üniversitelerin ve diğer mahallî idarelerin görüşleri alınır.

Plânlar doğrultusunda halkın eğitimi için gerekli önlemler alınarak ikinci fıkrada sayılan idareler, kurumlar ve örgütlerle ortak programlar yapılabilir.

Belediye, belediye sınırları dışında yangın ve doğal afetler meydana gelmesi durumunda, bu bölgelere gerekli yardım ve destek sağlayabilir.” hükmü,

5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesinin (H) fıkrasında; “Vali, kamu düzenini ve güvenliğini veya kişilerin can ve mal emniyetini sağlamak amacıyla aldığı tedbir ve kararların uygulanması için adli kuruluşlar ile (D) fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla askerî kuruluşlar dışında, mahallî idareler dâhil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının itfaiye, ambulans, çekici, iş makinesi ve tedbirlerin zorunlu kıldığı diğer araç ve gereçlerinden yararlanabilir, personeline görev verebilir. Kamu kurum ve kuruluşları, valinin bu konudaki emir ve talimatlarını yerine getirmek zorundadır. Aksi takdirde vali, emir ve talimatlarını

Özet: Belediye sınırları dışındaki köylerde meydana gelen yangınlara müdahalede bulunulması ile itfaiye teşkilatı ve personelinin denetlenmesi hakkında.

kolluk aracılığıyla uygular. Bu fıkradaki yükümlülüklerin yerine getirilmemesi veya geciktirilmesi sebebiyle oluşan kamu zararı ile gerçek ve tüzel kişilerin Devlet tarafından karşılanan zararları ilgili idarece genel hükümlere göre sorumlu kamu görevlilerinden tazmin edilir...” hükmü,

Aynı maddenin (I) fıkrasında da; “H) fıkrası ile valiye verilmiş olan yetkiler, ilçede kaymakam tarafından da kullanılabilir.” hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 21.10.2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Belediye İtfaiye Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinde; “(1) İtfaiye teşkilatının görevleri şunlardır:

a) Yangınlara müdahale etmek ve söndürmek,

...ğ) Belediye sınırları dışındaki olaylara müdahale etmek,

...ı) Talep edilmesi halinde orman yangınlarının söndürülmesi çalışmalarına katılmak,...” hükmü ile,

Aynı Yönetmeliğin, 02.04.2020 tarihli ve 31087 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Belediye İtfaiye Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 6 ncı maddesi ile değişik 32 nci maddesinde;

“(1) İtfaiye teşkilatı ve personelinin çalışmaları, ekte yer alan Örnek-5 İtfaiye Hizmetleri Denetleme Formu’na göre denetlenir.

(2) Bu denetleme;

a) İçişleri Bakanlığı denetim elemanları,

b) Valiler, kaymakamlar ve belediye başkanları ile bunların görevlendireceği diğer personel,

tarafından yapılır.

(3) Gerek görülmesi halinde ikinci fıkranın (b) bendine göre düzenlenen denetleme raporları, yapılan işlemler, teklif ve önerilerle birlikte bir ay içinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir.” hükmü bulunmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine göre kurulan, çalışma esas ve usulleri ile görev ve yetkileri Belediye İtfaiye Yönetmeliğinde belirlenen belediye itfaiye teşkilatlarının, talep gelmesi halinde belediye sınırları dışında da olaylara (yangın, su baskını ve benzeri) müdahale etmesi gerektiği, ayrıca gerek görülmesi halinde de, mülki idare amiri tarafından 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümlerine göre itfaiye araçları ve personelinin görevlendirileceği, öte yandan söz konusu itfaiye teşkilatlarının denetimin ise, İçişleri Bakanlığı denetim elemanları, belediye başkanları, valiler ve kaymakamlar ile bunların görevlendireceği personel tarafından yapılabileceği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür